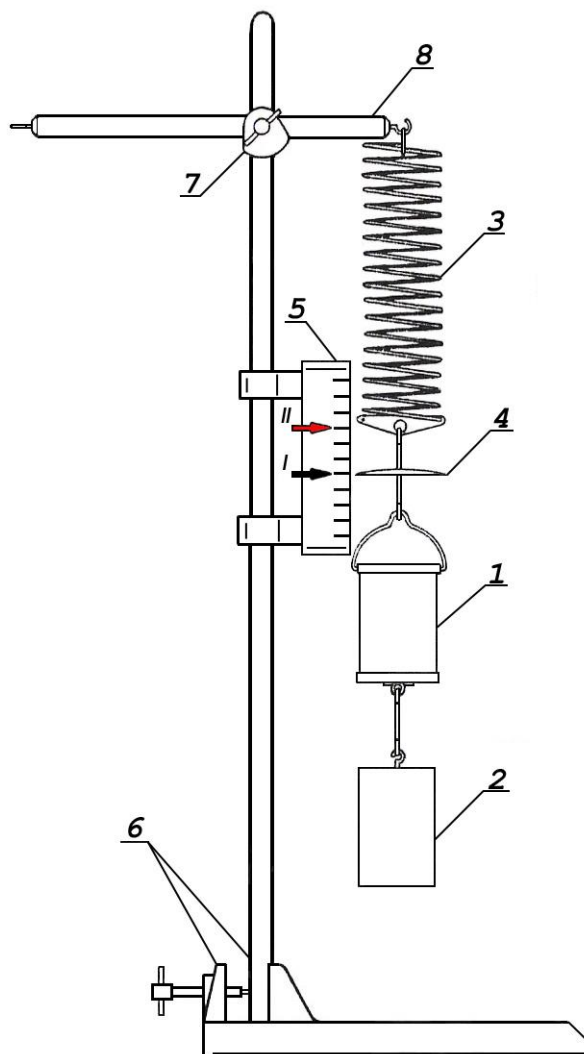

PRZYRZĄD DO PRAWA ARCHIMEDESA V 3-10

Rys. 1

Przyrząd jest przeznaczony do demonstracji w kl. VI i służy do wyjaśnienia prawa Archimedeasa.

W skład przyrządu wchodzi następujące części:

1. blaszany cylinder (1) o średnicy wewnętrznej 45 mm, głębokości 75 mm, zaopatrzonego w pałeczek u góry i haczyk u dołu;
2. blaszany walec pełny (2) o tej samej objętości, co cylinder;
3. sprężyna (3) z zaczepami i tarczą wskaźnikową;
4. podziałka (5) z dwiema ruchomymi wskazówkami (I i II).

Jedna wskazówka jest czarna, a druga czerwona.

Do pokazu zawieszamy przyrząd na statywie (6) za pomocą łącznika krzyżowego (7) i

przedłużacza (8). Podziałkę osadzamy na pręcie statywu na takiej wysokości, aby tarcza wskaźnikowa sprężyny przypadła na wprost jednej z dolnych kres podziałki. Miejsce to oznaczamy za pomocą czarnej wskazówki, którą osadzamy na podziałce. Pod walec stawiamy naczynie szklane z wodą w ten sposób, aby walec całkowicie się zanurzył w wodzie. Sprężyna się skraca, a tarcza wskaźnikowa zatrzyma się naprzeciwko jednej z górnych kres podziałki. Osadzamy w tym miejscu na podziałce czerwoną wskazówkę. Następnie nalewamy do cylindra wody do pełna. Sprężyna znów się wydłuża, a tarcza wskaźnikowa wraca do pierwotnego położenia, zaznaczonego czarną wskazówką. Doświadczenie można powtórzyć zanurzając walec w innej cieczy, np. w spirytusie lub w słonej wodzie.

Przyrząd może być także wykorzystany do doświadczenia w klasie VI również przy omawianiu parcia cieczy na ciało w niej zanurzone. Cylinder z walcem należy zawiesić na wadze. Opis doświadczenia jest podany w podręczniku.

Po ukończeniu doświadczeń należy cylinder i walec wytrzeć starannie do sucha. Jeśli w doświadczeniu była stosowana woda słona, należy cylinder i walec dokładnie wypłukać w czystej wodzie, a dopiero potem wytrzeć do sucha i schować do pudełka.

BIOFIZ

ZJEDNOCZENIE PRZEMYSŁU POMOCY NAUKOWYCH I ZAOPATRZENIA SZKÓŁ • WARSZAWA
Przyrząd do prawa Archimedesesa wraz z instrukcją został zatwierdzony przez Ministerstwo Oświaty pismem Nr BPiS-1-507/51 z dnia 23 II 1951 r. do użytku szkolnego.
Nr katalogowy: V 3-10
Produkowano: Fabryka Pomocy Naukowych w Poznaniu

Źródło: ze zbiorów Pracowni Dydaktyki Fizyki i Astronomii Uniwersytetu Szczecińskiego